

ЖИТИ У ГАРМОНІЇ З ПРИРОДОЮ!

Вісник

КАРПАТСЬКОГО БІОСФЕРНОГО ЗАПОВІДНИКА

РЕГІОНАЛЬНА ЕКОЛОГІЧНА ГАЗЕТА

№5 (91)
ВЕРЕСЕНЬ-ЖОВТЕНЬ
2021 р.

Заснована
у 2006 році

Розповсюджується
безкоштовно

25 вересня, у рамках відзначення в Україні Днів європейської спадщини, у Карпатському біосферному заповіднику організували Міжнародну літературно-мистецьку, екологічну премію «Corona Carpatica». Нагородження лауреатів премії відбулося у еколого-освітньому центрі заповідника «Центр Європи» в режимі онлайн.

Вступним словом захід відкрив та привітав присутніх по обидва боки екрану, директор Карпатського біосферного заповідника Микола Тарасюк та директор Департаменту природно-заповідного фонду й земельних ресурсів Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України Едуард Арастуян.

Після вітань, та представлень гостей події, які були на зв'язку із «Центром Європи», всі переглянули документальний фільм телеканалу «UA Культура». Ролик про відзначення в 2015 році Днів європейської спадщини в географічному центрі Європи. Авторства письменника, лауреата Національної премії імені Т.Г. Шевченка в галузі літератури, ведучого мистецьких програм телеканалу «UA Культура», члена конкурсної комісії з присудження премії «Карпатська корона» Василя Герасим'юка.

Про Дні європейської спадщини в Україні та міжнародну співпрацю Карпатського біосферного заповідника доповідав автор цих рядків. А про історію Міжнародної премії «Corona Carpatica», роль і місце карпатської тематики в контексті єв-

ропейського літературно-мистецького процесу, екологічної співпраці говорив – письменник, заступник головного редактора «Зелені Карпати», голова

на 2-й стор.

ХОЧ ОНЛАЙН, АЛЕ НА ВИСОКОМУ РІВНІ: У ЗАПОВІДНИКУ ВІДБУЛОСЯ ВРУЧЕННЯ ПРЕМІЇ «CORONA CARPATICA»

ІНІЦІАТИВИ КБЗ

Цьогоріч конкурсна комісія, яка сформована із числа професійних літераторів, мистців, лауреатів національних і міжнародних літературно-мистецьких премій; журналістів; науковців-екологів; представників культурологічних, краєзнавчих та природоохоронних інституцій, визнала Лауреатами 2021 року в номінаціях:

- «Література» – Василя Шкурмана (м. Косів);
- «Декоративно-прикладне мистецтво» – Марію Гринюк (м. Косів, Івано-Франківської області);
- «Образотворче мистецтво» – Тараса Данилича (с. Дубриничі, Закарпатської області);
- «Екологія» – Томаша Вінницького (м. Устрікі Дольне, Польща).

РОБОЧА ПОЇЗДКА: МІЖНАРОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ В УГОРЩИНІ

28-30 вересня у місті Вишеграді (Угорщина) відбулася міжнародна конференція «Природоохоронні території – наріжні камені екологічних зв'язків у Карпатах та за їх межами». Подія відбувалася за підтримки Дунайської транснаціональної програми у рамках проекту «ConnectGREEN». Її організаторами виступили: Секретаріат Карпатської конвенції, WWF, Керівний комітет Карпатської мережі природоохоронних територій, європейська асоціація CEEweb та приватний дослідний центр «Euras Research».

У форумі в складі української делегації, яку очолював директор Департаменту природно-заповідного фонду та земельних ресурсів Міндовкілля Едуард Арастуян, брали участь керівники Карпатського біосферного заповідника Микола Тарасюк та НПП «Синевир» Микола Дербак.

Першого дня конференції було презентовано доповіді, які стосувалися нових екологічних розробок для Карпат у рамках проекту «ConnectGREEN». Нагадаємо, що його основною метою була охорона природних оселищ,

збереження екологічної зв'язності та отримання знань щодо проектування екологічних коридорів із метою захисту природної спадщини.

На другий та третій дні конференції учасники з Чехії, Польщі, Румунії, Сербії, Італії, Австрії, Угорщини, Словаччини, Словенії та України взяли активну участь у чотирьох семінарах. Теми, яких стосувалися ідентифікації та інтеграції у просторове планування екологічних коридорів, відновлення зв'язності природних оселищ тощо.

Родзинкою другого дня стала сесія «Нова ера для мережі природоохоронних територій Карпат», під час якої учасники конференції почули про цінні результати проекту Interreg Centralparks. Також від представників природоохоронних територій дізналися про найкращі практики управління заповідними територіями.

Протягом робочої поїздки учасники конференції з України та представники з різних країн ділилися

на 2-й стор.

● КОНФЕРЕНЦІЇ

ПРОБЛЕМИ ПЗФ УКРАЇНИ ОБГОВОРILI У НАДВІРНІЙ

16 вересня, у місті Надвірна, Івано-Франківської області, з нагоди відзначення 25-річчя з Дня створення природного заповідника «Горгані», за участі директора Департаменту природно-заповідного фонду та земельних ресурсів Міністерства захисту довкілля та природних ресурсів України Едуарда Арастуяна. Також керівників установ природно-заповідного фонду, науковців та представників громадськості відбулася Міжнародна науково-практична конференція – «Основні проблеми і тенденції розвитку природоохоронних територій в Українських Карпатах».

На пленарних та секційних засіданнях обговорено не тільки питання функціонування природного заповідника «Горгані», але й широкі коло гострих проблем збереження природно-заповідного фонду України загалом.

Зокрема, виступаючи з доповіддю в онлайн-режимі на платформі ZOOM, доктор біологічних наук, професор, заслужений природоохоронець України, заступник директора Карпатського біосферного заповідника Федір Гамор, детально зупинився на проблемах системної кризи в заповідній справі та на деяких аспектах вдосконалення діяльності установ природно-заповідного фонду України (ПЗФ).

Насамперед підкреслено, що на думку багатьох політиків, науковців та громадських діячів, проблеми збереження та розвитку природно-заповід-

ного фонду застрягають, а управління ними переживає раз системну кризу.

Зривається виконання заходів щодо створення нових заповідників та національних природних парків, незадовільними залишаються питання фінансування та матеріально-технічного забезпечення установ природно-заповідного фонду тощо.

У зв'язку із цим, Команда Комітету Верховної Ради України з питань екологічної політики та природокористування, протягом 2020-2021 років, проаналізувала стан впровадження законодавства у сфері збереження природно-заповідного фонду України, оцінила проблеми управління установами ПЗФ та визначила пріоритетні завдання, які потребують невідкладного вирішення.

на 2-й стор.

ПРОБЛЕМИ ПЗФ УКРАЇНИ ОБГОВОРILI У НАДВІРНІЙ

на 1-й стор.

До першочергових віднесено питання підвищення ефективності управління установами ПЗФ, впорядкування оплати праці їх працівників та вдосконалення чинного природоохоронного законодавства.

А робочі підгрупи цього Комітету, запропонували на першому етапі реформування системи оплати праці працівників природоохоронної сфери, внести зміни до постанови Кабінету Міністрів України від 30.08.2002 р. №1298 «Про оплату праці працівників на основі Єдиної тарифної сітки розрядів і коефіцієнтів з оплати праці працівників установ, закладів та організацій окремих галузей бюджетної сфери», зокрема доповнити її розділом «Установи природно-заповідного фонду» із відповідним збільшення тарифних розрядів для працівників служби охорони та фахівців установ природно-заповідного фонду України.

По-друге, запропоновано розробити та затвердити Державну програму України зі збереження та розвитку природно-заповідного фонду, у якій мають бути передбачені заходи із створення та розширення територій та об'єктів, що особливо охороняються, визначити по роках, у розрізі найважливіших природоохоронних територій, плани з їх належного фінансування, матеріально-технічного оснащення та зміцнення системи заповідної справи професійними управлінськими кадрами.

По-третє, опрацьовано та запропоновано на розгляд цілий ряд пропозицій щодо внесення змін до законів України «Про природно-заповідний фонд», «Земельного кодексу» та інших законодавчих актів.

Федір ГАМОР, доктор біологічних наук, професор, заступник директора Карпатського біосферного заповідника.

РОБОЧА ПОЇЗДКА: МІЖНАРОДНА КОНФЕРЕНЦІЯ В УГОРЩИНІ

на 1-й стор.

найкращими практиками та досягненнями в контексті менеджменту природоохоронних територій. Зокрема, директор Департаменту природно-заповідного фонду та земельних ресурсів Міндовкілля Едуард Арастумян виступив із доповіддю «Система природоохоронних територій в Українських Карпатах». Презентував цінності природоохоронних територій Українських Карпат. Наголосив на важливості форумів, які сприяють обміну кращими європейськими практиками щодо менеджменту природоохоронних територій Карпат.

«На завершення, я хотів би подякувати проекту «Підтримка природоохоронних територій в Україні» фінансованого урядом Німеччини, Франкфуртському Зоологічному Товариству та WWF-Україні за їхню рішучу підтримку розвитку мережі природоохоронних територій в Українських Карпатах. Переконали, що ми рухаємося у правильному напрямку і Україна стане учасником нових міжнародних проектів щодо збереження екосистем Карпат», – наголосив доповідач.

У рамках спільної доповіді Міндовкілля «Передові практики управління природоохоронними територіями в Українських Карпатах», як директор, представив досягнення Карпатського біосферного заповідника. Звернув увагу, що природоохоронна установа входить до міжнародної мережі біо-сферних резерватів ЮНЕСКО та Смарагдової мережі Європи. На території КБЗ охороняються найбільші у світі ділянки букових пралісів, які формують понад 20% території серійного транснаціонального об'єкта природної спадщини ЮНЕСКО «Букові праліси і давні ліси Карпат та інших регіонів Європи», три Рамсарські водно-болотні угіддя міжнародного значення, сім ділянок дикої природи, визначених Європейським товариством дикої природи та багато інших цінних природних територій.

Висвітлив також актуальні питання природоохоронної, науково-дослідної, екоосвітньої, рекреаційної діяльності установи. А ще розповів про співпрацю з територіальними громадами. І наостанок додав, що Карпатський біосферний заповідник є вагомим бюджетот-

воруючою установою, яка щороку сплачує лише земельного податку місцевим громадам на суму понад 1,15 млн євро. Частина цих коштів використовується для програм соціально-економічного розвитку, які установа реалізовує спільно з територіальними громадами. Не оминув і питання створення транзитної території з метою наближення КБЗ до вимог біосферних резерватів.

Триденна конференція завершилася офіційним закриттям проекту «ConnectGREEN». Підсумки конференції підвели провідний координатор проекту Крістіан-Ремус Папп (WWF Румунія) та Голова Віденського офісу ЮНЕП – Секретаріат Карпатської конвенції Халльбергер.

Перед закриттям учасники домовились про Декларацію конференції, яка закликає Європейську Комісію, Європейський Парламент та національні уряди Дунай-Карпатського регіону сприяти ефективному управлінню екологічними коридорами, відновленню їх функціональності та зворотній фрагментації оселищ.

Микола ТАРАСЮК, директор Карпатського біосферного заповідника.

ХОЧ ОНЛАЙН, АЛЕ НА ВИСОКОМУ РІВНІ: У ЗАПОВІДНИКУ ВІДБУЛОСЯ ВРУЧЕННЯ ПРЕМІЇ «CORONA CARPATICA»

на 1-й стор.

конкурсної комісії з присудження премії Василь Кухта. Він нагадав, що премія вручалась і раніше, як українсько-румунська, а з метою розвитку європейської культурної й природоохоронної співпраці та сприянню принципам міжнародного добросусідства трансформована у відзнаку європейського рівня.

Міжнародна премія «Corona Carpatica» присуджується щорічно на основі рішення конкурсної комісії за чотирма номінаціями: Професійним літераторам (жанри: поезія, проза, публіцистика); Представникам образотворчого мистецтва; Представникам декоративно-прикладного мистецтва; Вченим-екологам України та інших країн Європи, ме-

ценатам екологічних досліджень за системний внесок (книги, публікації на сторінках літературно-мистецьких, наукових, науково-популярних періодичних видань; організація мистецьких та природоохоронних акцій) у розвиток літературного, мистецького процесів на теренах Карпатського регіону, європейської культурної та природоохоронної співпраці.

Представляли лауреатів Премії 2021 р. – Василь Кухта, Василь Вовчок, заслужений художник України та автор цих рядків, а вручали Дипломи та пам'ятні відзнаки Микола Тарасюк та Едуард Арастумян.

На унікальності та перспективах Премії наголосив письменник, лауреат Національної премії імені Т.Г. Шевченка в галузі літератури, ведучий мистецьких програм телеканалу «UA Культура», член конкурсної комісії з присудження премії Василь Герасим'юк. Із промовами виступили також лауреати премії Василь Шкурман, Марія Гринюк, Тарас Данилич, Томаш Вінніці.

А ще члени конкурсної комісії, фундатори премії кандидат біологічних наук, завідувачка відділу Інституту екології Карпат НАН України Оксана Марискевич. Кандидат мистецтвознавства, доцент Закарпатського художнього інституту, голова ГО «Асоціація випускників закладів художньої освіти Закарпаття») Ігор Луценко. Заслужений діяч мистецтв України, головний редактор часопису «Буковинський журнал», директор Чернівецького обласного меморіального музею Володимира Івасюка Мирослав Лазарук. Голова живописної секції закарпатського обласного осередку Національної спілки художників України, заслужений художник України Василь Вовчок та інші.

Вітання учасникам конференції надіслав співголова Міжнародної асоціації «Європейська мережа букових лісів» (м. Еберсвальде, Німеччина) професор Ганнес Кнапп.

В еколого-освітньому центрі Карпатського біосферного заповідника «Центр Європи» організовано постійно діючу виставку книг, мистецьких альбомів Лауреатів, фундаторів та членів Конкурсної комісії Міжнародної премії «Corona Carpatica». Для учасників форуму було продемонстровано відеоролик з пісню «Чорні хлопці» (слова Василя Кухти, музика – гурт «ТіКому-За», вокал – Іван Беркела), а для гостей проведено екскурсію в еколого-освітньому центрі Карпатського біосферного заповідника.

Федір ГАМОР.

Відео вручення премії «Corona Carpatica» можна переглянути сканувавши QR-код

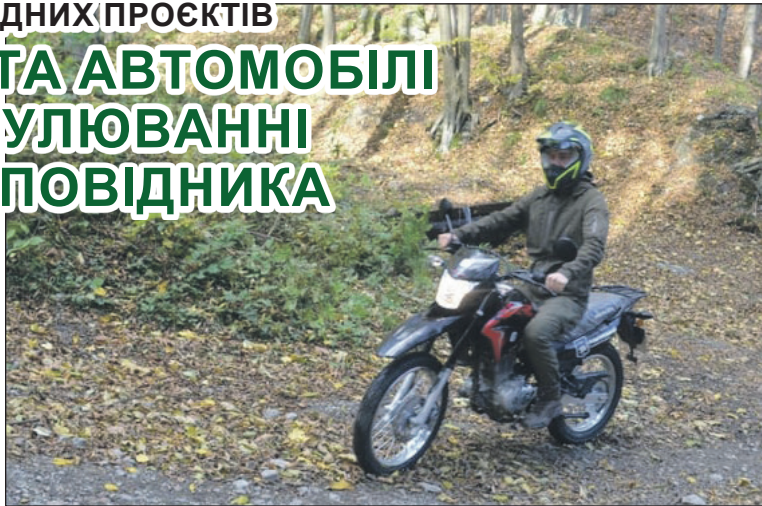

● У РАМКАХ МІЖНАРОДНИХ ПРОЄКТІВ

МОТОЦИКЛИ ТА АВТОМОБІЛІ ВЖЕ НА ПАТРУЛЮВАННІ ТЕРИТОРІЇ ЗАПОВІДНИКА

У жовтні мотоцикли марки «Honda» та автомобілі «Toyota Hilux» Карпатського біосферного заповідника нарешті розподілили по ПНД відділеннях. Транспортні засоби природоохоронна установа отримала в рамках українсько-німецького проєкту «Підтримка природно-заповідних територій в Україні» (SNPA).

Нагадаємо, що сім мотоциклів КБЗ отримав ще влітку, однак через бюрократичні процедури транспорт не міг використовуватися за призначенням. Нині подолавши: оформлення документів, державних номерів та отримання свідоцтв про реєстрацію транспортних засобів. Мотоцикли виїхали на патрулювання природних комплексів заповідника.

Наразі, транспорт вже можна зустріти на гірських дорогах Рахівщини, зокрема, у відділеннях: Кісвнянського, Рахів-Берлібаського, Кузійського, Марамороського, Богдан-Петроського та Кевелівського природоохоронних відділень.

Важливо, що Широколужанське природоохоронне науково-дослідне відділення на Тячівщині, перед яким стоїть важливе

завдання охорони справжнього скарбу заповідника – найбільшого європейського осередку букових пралісів, також отримали у своє розпорядження новеньку «Хонду».

Натомість автомобілі виїхали на патрулювання ПНДВ ще на початку жовтня. Найбільш цінним їх застосування є в межах відділень, які володіють територією зі складним рельєфом і розгалуженою мережею гірських доріг. Це зокрема: Чорногірське, Угольське, Трибушанське та Петрос-Говерлянське відділення.

Машини «Toyota Hilux», нині допомагають посилити охорону природних комплексів, покращити патрулювання території, оперативно реагувати на виклики. Також запобігати порушенням природоохоронного режиму, боротися з браконьерством, надавати допомогу туристам, які потрапили у скрутну ситуацію.

МИ ВПРОВАДЖУЄМО ІННОВАЦІЙНУ СИСТЕМУ SMART ДЛЯ ОХОРОНИ ПРИРОДИ ЗАПОВІДНИКА

У Карпатському біосферному заповіднику відбувся семінар-тренінг щодо запровадження і застосування охоронної системи SMART. Провів його експерт міжнародної природоохоронної організації «Глобал консервейшн» (Global Conservation) Жульєн Годфрі.

У семінарі взяли участь керівники служби охорони КБЗ та наукових підрозділів. Учасники семінару дізналися, як застосовувати систему SMART в охороні заповідних масивів та як саме ця система допоможе підвищити ефективність роботи служби охорони.

Передбачається, що програма допоможе роботі служби державної охорони заповідника, дистанційно виявляти порушення заповідного режиму та оперативно реагувати на виявлені порушення. Також, посилити контроль за охороною заповідних масивів і підвищити ефективність охорони природних комплексів.

Система SMART дозволить керівництву служби охорони заповідника оперативно одержувати всю необхідну інформацію про дії інспекторів на місцях. А ще ви-

являти і фіксувати порушення заповідного режиму, фото порушників, знаряддя браконьерства, транспортні засоби і відповідно, висилати групи швидкого реагування у «гарячі точки».

Система дає можливість зберігати всю оперативну інформацію про стан охорони заповідника, порушення заповідного режиму, вжиті заходи, аналізувати її за різними параметрами, виявляти слабкі місця в охороні та розробляти заходи щодо підвищення ефективності роботи природоохоронної служби.

Ці новітні підходи також дозволять вести моніторинг за станом природи заповідника, його флори і фауни. Впровадження цієї системи допоможе підвищити якість і достовірність польових спостережень, які проводять працівники служби охорони.

УКРАЇНСЬКО-ШВЕЙЦАРСЬКІ ДОСЛІДЖЕННЯ БУКОВИХ ПРАЛІСІВ

У рамках співпраці між Карпатським біосферним заповідником та Швейцарським федеральним інститутом лісових, снігових і ландшафтних досліджень (WSL) продовжено багаторічні дослідження. Мова йде про один із найбільших у Європі лісових наукових полігонів серед Угольського масиву букових пралісів.

Пробна ділянка має розмір 200х500 метрів і займає серед недоторканого лісу площу – 10 га.

Даний науковий стаціонар, який закладено ще в 2000 році, слугує не лише для вивчення структури і динаміки деревостану, але його також активно використовують науковці, які досліджують різні компоненти букового пралісу: ґрунтознавці, мікологи, ліхенологи, ентомологи, біологи та інші.

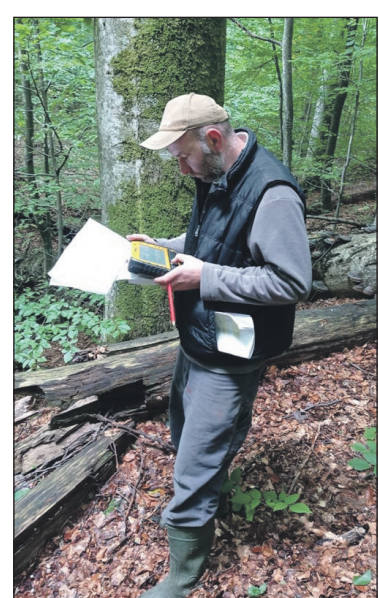
Нині на цій ділянці досліджень проведено інвентаризацію деревостану, зроблено обміри усіх дерев та їх описи за методикою Міжнародної спільноти лісових дослідних організацій IUFRO.

Роботи виконані польовою групою, до складу якої входили: Йонас Штільхард, Жільберт Проєр та Іоакім Іодате – Швейцарський інститут лісових, снігових і ландшафтних досліджень. А із боку Карпатського біосферного заповідника досліджували деревостани Мирослав Кабаль, Микола Волощук та Руслан Глеб.

Дослідження букових пралісів Угольки, як еталонних лісових екосистем проводяться регулярно. Результати роботи публікуються у міжнародних фахових журналах і поглиблюють наше уявлення про біотичне різноманіття первинних лісових екосистем та механізми їх стійкості до впливів зовнішніх чинників.

Незважаючи на холодну осінню погоду, інвентаризація на полігоні проходила в теплій і дружній атмосфері.

Інформації зі сторінки заповідника у Фейсбуці

Многая, благая літ...

У вересні-жовтні цього року ювілейні роковини від днів народження урочисто відзначили працівники Карпатського біосферного заповідника:

Василь Васильович САВЛЯК, сторож;

Михайло Юрійович ТОДЕР, інспектор з охорони природи ПЗФ Рахів-Берлібаського ПНДВ;

Микола Михайлович БІЛІНКЕВИЧ, інспектор з охорони природи ПЗФ Богдан-Петропольського ПНДВ;

Василь Іванович ФІЛЯК, інспектор з охорони ПЗФ Кевелівського ПНДВ;

Марина Михайлівна ПОП, інспектор з охорони природи ПЗФ Кузійського ПНДВ;

Євген Костянтинович ЛЯШЕНКО, старший науковий співробітник зоологічної лабораторії;

Петро Петрович СУХАН, інспектор з охорони природи ПЗФ Чорногірського ПНДВ.

Не просто із Днем народження,

А з Ювілеєм красивим!

Натхнення – миті кожної,

Радості юної – зливою,

Свята веселого, усмішок,

Днів світлих із друзями разом,

Кохання, достатку, успіху –

Багато всього й відразу!

Адміністрація заповідника.

ОСІНЬ – ПОРА НАВЧАННЯ ТА ЕКОЛОГІЧНИХ СВЯТ

Екоосвітня заповідника провели серію екологічних уроків, присвячених Всесвітньому дню захисту тварин та підготовці тварин до зимового періоду й міграцію птахів.

Протягом жовтня екоосвітня провели уроки для школярів початкової школи Рахівського та Костилівського закладів загальної середньої освіти. А ще для учнів початкових класів Рахівської ЗЗСО І-ІІІ ст. №1.

На уроках про тварин фахівці установи говорили зі школярами про історію Всесвітнього дня захисту тварин, про права диких та домашніх, причини їх охорони. Не забули наголосити про рідкісні та зникаючі види лісових мешканців. Зі світлин мультимедійної презентації учні звернули особливу увагу на рись, бурого ведмедя та дику коту. Ці тварини потребують особливого захисту в Карпатах.

Щоб діти краще запам'ятали отриманий матеріал, наприкінці уроку на них чекали творчі завдання, а саме: кросворд «Хто мешкає у лісі?» та розмальовка-аплікація.

«Королевою свята» діти обрали мешканку карпатських лісів – білку звичайну. Її найчастіше можна зустріти у лісі, тож,

вона добре всім знайома. Діти з легкістю та завзяттям розмальовували білку, а пишного хвоста прикрасили різнобарвним осіннім листям.

Щодо теми мігруючих птахів то про неї говорили аж на шести заняттях зі школярами. На уроках дітям розповідали хто такі мігруючі птахи, і чому вони відлітають, на якій висоті здійснюється їх переліт.

Розглянули із учнями й загрози, що чекають на пернатих під час їх подорожі й що дозволяє їм не збитися із маршруту, які відлітають першими, а хто останній. Також обговорили види правів, що прилітають зимувати в Україну.

Допомогли візуалізувати пташок екоосвітним на уроках мультимедійна презентація. Також малечі було цікаво подивитися відеоролик про те, як пернаті поведуться у природі та почути їхні голоси. Щоб краще закріпити отримані знання на уроці працівники заповідника підготували для дітей творчі завдання: розмальовки з різними видами перелітних птахів, аплікація «Лелека» та «Чапля». Також зіграли у екологічну гру «Відправ пташок у вирій», розгадували кросворд «Перелітні птахи».

ІГРОВІ ЕКО-ВИХІДНІ В ЕКОЛОГО-ОСВІТНЬОМУ ЦЕНТРІ «ЦЕНТР ЄВРОПИ»

В еколого-освітньому осередку заповідника, який розташований в географічному центрі Європи, відбувся цікавий захід «Букові праліси Карпатського біосферного заповідника – наше спільне надбання». Програма еколого-освітнього заходу спрямована на поширення знань про об'єкт Всесвітньої природної спадщини ЮНЕСКО «Букові праліси і давні ліси Карпат та інших регіонів Європи».

Учасниками заходу стали школярі 8-11 класів місцевого Діловецького загального закладу середньої освіти.

У першій половині дня школярі проводили екскурсії для відвідувачів. Для їх підготовки, як екскурсоводів екопросвітники заповідника та заступник директора з виховної роботи О.І. Мендрешора провели цикл занять – «Курси юних екскурсоводів».

Після обіду на школярів чекала освітньо-розважальна програма, темою якої, звісно, стали карпатські праліси: Майстер-клас із виготовлення народного оберегу ляльки-мотанки «Пралісова берегинька»; Квест «Пралісові дива», в якому змагалися дві команди; Виготовлення художнього панно «Заповідний праліс» із природних матеріалів: сухих гілок, моху, листя та різноманітних плодів; Проходження «Пралісового лабіринту»; Рухлива екологічна естафета «Життєдайна вода для тису ягідного».

Ось в такій веселій та дружній атмосфері відбувалося знайомство місцевих школярів із буковими пралісами Карпат.

Матеріали підготували працівники відділу екологічної освітньо-виховної роботи КБЗ.

НА БАЗІ ЗАПОВІДНИКА ВІДБУЛИСЯ ЮНАЦЬКІ СПОРТИВНІ ЗМАГАННЯ

У середині жовтня, відбувся перший відкритий кубок Закарпаття з літнього біатлону серед юнаків та дівчат 2008-2012 років народження. І приємно, що Карпатський біосферний заповідник посприяв юним спортсменам і спортсменкам по-змагатися за першість. Запропонувавши своє ПНДВ, як місце проведення змагу.

Змагання традиційно поєднували перегони на лижоролерах та роликах і стрільбу лежачи. Стрільби проходили на Хустському міському стадіоні «Карпати», тоді як бігові змагання відбувалися на території «Долини нарцисів».

Учасниками стали юні спортсмени з Києва, Волині, Івано-Франківська, Львова та Закарпаття.

Суддівська колегія на чолі з заслуженим тренером України Іриною Меркушиною визначилася з переможцями та призерами

ми дводенних напружених змагань. І хоча Закарпатська регіональна федерація біатлону створена тільки рік тому, молода команда з Хуста продемонструвала високий рівень підготовки й зайняла призове місце.

Змагання залишили гарні спогади та емоції у серцях юних учасників та глядачів-вболівальників. Юні спортсмени вже готуються до нового біатлонного сезону з прагненням досягти найкращих результатів, а ми раді їм допомогти на шляху до нових спортивних звершень.

ОСОБЛИВА ЕКСКУРСІЯ

У жовтні, Музей екології гір відвідали вихованці Рахівського міського центру комплексної реабілітації для осіб з інвалідністю. Тож, для дітей з особливими потребами працівники заповідника влаштували особливу екскурсію.

Для екскурсантів було проведено пізнавальну екскурсію залами Музею, під час якої допитлива малеча дізналася про природу Карпат. Також побували у печері, познайомилися з лісовими мешканцями карпатських лісів: куницею лісовою, борсуком, тхором, кабаном, європейською козулею, а ще побачили як жили первісні люди, по-

грали на трембіті, та дізналися, як колись сплавляли ліс по річках.

Захоплення у діток викликала фотосесія у гуцульських костюмах. Після ознайомлення з експозиціями Музею, дітки пограли у гру «Хто живе у лісі?»: плескали в долоньки почувши назву лісової тварини і зберігали тишу, якщо звучала назва домашньої.

На завершення дітки клеїли картинки про те, що побачили у Музеї, зробили спільне фото та називали листочки.

Наталія КАЛЬБА,
фахівець Музею екології гір.

Вісник
КАРПАТСЬКОГО БІОСФЕРНОГО ЗАПОВІДНИКА
РЕГІОНАЛЬНА ЕКОЛОГІЧНА ГАЗЕТА

Контактні телефони: (03132) 2-21-93, 2-29-14.
Електронна пошта: cbr-rakhiv@ukr.net
<http://cbr.nature.org.ua>
Засновник і видавець:
Карпатський біосферний заповідник.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:
вул. Красне Плесо, 77,
а/с 8, м. Рахів, 90600,
Закарпатська обл.

РЕДКОЛЕГІЯ:
Федір Гамор (шеф-редактор),
Микола Тарасюк,
Богдана Москалюк,
Андріана Леле,
Юрій Беркела,
Олег Борик (верстка).

Відповідальність за достовірність фактів несе автор.

Газету віддруковано: ФОП Федченко Н.В.,
вул. Чкалова, 32А/32, м. Харків.

Замовлення № 49674

Тираж – 1300 примірників.

Газета виходить раз на два місяці.

Свідоцтво про державну реєстрацію Зт № 401 від 25.01.2006 року